

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábolts pénteken 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többihez
hirdetéseket négy részre osztva a fe-
lértéért a többi részétől külön fel-
árlást kell fizetni.
Bélyegdíj minden kétféle hirdete-
sért 30 kr.
Hirdetést vagy felajánlást magában
foglaló újságot sora 50 krajczár.
Négyzetben megjelölt kösle-
mény minden pénteken 30 kr.
Hirdetéseket felajánlók a kiadó
hivatalában, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHER
MAY H. könyv. iróházában is.
Név nélküli vagy névtelenül
beküldött levelek nem vétel-
nek szeptembe.
Kéziratok visszaszám
adatoknak.

az 1887/88.
ni.
meg, hogy a
papirban, ma-
nagy hiva-

tóság.
ségű Gép-
készfesz-
ben, Len-
zoba pad-
dennemü
(kat), car-
dessin-
tésre, va-
gyi bora-
kezelve,
tén hor-
g—üveg
literes
13 kr.
100 liter
10—5 kr.
ajánlom
kelmos

Comp
luchs
alomason
dájukat
német or-

FTES
1879

llet

Tisza és Taaffe.

»Audaces fortuna juvat: a ki mer, az nyer« — ezt tartja a népies közmondás. Igaz, csak hogy még igazabb az, hogy: »Többet észel, mint erővel.« Ausztria és Magyarország két kormányelnöke ezt az utóbbi közmondást választotta politikai pályájára vezérelvének, olyanformán módosítván a közmondást, hogy: Többet taktikával, mint alkotmányossággal. Meg kell adni, hogy mind a két államférfi pompásan használt vette vezérelvének: a »taktikával« fényes sikereket ért el úgy Tisza, mint Taaffe mindazokban a dolgokban, amelyekben a lelkiismeretesen követett alkotmányossággal, meglehetősen kudarcot vallottak volna. Hogy aztán ő kegyelmességeiknek »sikereik« mennyiben váltak hasznára az általuk már évek óta kormányzott országoknak, mennyiben segítettek elő a közszellem és közérkölcök rohamos hanyatlását, hogy kormányzati politikájuk mellett mennyire megmaradt a mi ismételt a parlamentarizmus és mennyire hitelét veszítette az alkotmányosság, hogy politikájuk mennyire megrontotta a két állam pénzügyeit és mennyire tönkretette a népek anyagi jólétét: ezzel természetesen mit számolnának a »sikere« férfiai?

Fölötte jellemző és érdekes jelenség, hogy amidőn p. o. a magyar kormány párt tagjai és a magyar félhivatalos sajtó Tiszának dicsőítő himnuszokat zengedez a világra, ugyanazokat írja föl neki érdemeinek rovására, mint amikor, az osztrák kormánypárt és sajtója Taaffét, az osztrák miniszterelnököt az egy-egy szokta magasztalni; s megfordítva a magyar fizetett sajtó olykor-olykor, midőn osztrák ügyekkel foglalkozik, éppen azt rója fel Taaffának hibául, amit viszont a bécsi és osztrák hivatalos lapok Tiszának szoktak szemére hányni.

Hát bizony az is régi közmondás és nagy igazság, hogy az ember meglátja embertarsa szemében a szálkát is, de a magáéban még a gerendát sem veszi észre. Így van ez a magyar és osztrák fizetett sajtóval is.

Például ott van a nemzetiségi heccszelődés, amiből Taaffe ellenségei Ausztriában és kritikusi Magyarországon hatalmas vádat tudnak kovácsolni az osztrák miniszterelnök ellen.

Ugyan bizony Magyarországon Tisza Kálmán talán el tudta csitítani a nemzetiségi jajgatásokat? kiirtotta-e a nemzetiségi üzemeket? iskoláikban, gyülekezéseikben, lapjaikban, egyházi életökben, az oláh, szász, tót, horvát ultrák nem éppen úgy izgatnak-e, nem éppen úgy okádják-e a gyűlölet tüzeit Magyarországon állami egysége s a magyarság állami vezérszerepe ellenében, mint a hogy teszik ezt Ausztriában a csehek, szlovénok, illirek, lengyelek Ausztria állami egysége és a németiség supremáciája ellen?

S ha Prágában olykor-olykor a lelkes cseh ifjúság tettelegességre vetemedik a jámbor prágai németek ellen: vajjon Magyarországon is nem voltak-e tanúi annak, hogy a horvátok sárba tiporták állami jelenlétüket, Janszky generális pedig kihívólag tüntetett a nemzet legkegyeltesebb emlékei ellen?

Taaffának gyakran szemére vetik, hogy a Reichsrathban csak úgy képes magának és kormányának többséget szerezni, hogy a magán és tartományi érdekek szerint csoportosult képviselőknek engedményeket tesz.

Hát nem a világra ugyanazt a taktikát követi-e Tisza Kálmán is? vajjon a horvát szavazatokat nem azon az áron biztosítja-e magának, hogy Fiume kérdését

máig sem rendezte végleg, hogy a horvát túlzók követeléseit határozottan és végleg soha sem utasította még félreismerhetlenül vissza?

S vajon óriási többségről, melylyel pártjához egy része a kielégített kortes mámoros szemtelenségével úgy dicsekszik, mint a nemzet által önkényű adott többséggel, — vajon ez óriási többségről, mondjuk, nem országvilág tudja-e, hogy a nemzeti akarat milyen meghamisítása, a hivatalnokai kar milyen terrorizmusa, a magán érdekeknek milyen határozata segítségével hozta és tartja össze?

Hiszen újjal lehet rámutatni és név szerint megnevezni megynként és városonként, a főispánokon és hivatalnokokon kívül mindazokat a »buzgó« elemeket, a kik egy vagy más czímen a »generálistól« valamelyes sápot élveztek, avagy remélnek (pénzben, hivatalban, vállalatokban rendjelemben, kutyabőrben avagy befolyásban) és a kik éppen csak ezért a kegyelmes úrtól nyert vagy remélt sápirt harcolnak olyan fanatikusan »meggyőződés« a Tisza politikai rendszere mellett és segítik pártját a választásoknál győzelemre!

Hát az állami pénzügyek romlása, az állandó deficit, a nemzet anyagi helyzetének folytonos hanyatlása, az önkormányzati szabadságnak megcsönkítése, a nép minden rétegének s az általános közszellemnek inficziálása, mely a férfias véleménynyilvánítást és a meggyőződés szilárdságát s önzetlenségét már-már egészen kioltá: vajon mindezzel a sikerrel nem éppen úgy dicsekedhették-e az osztrák miniszterelnök, mint a magyar?

B. csánat! Egyben mégis elter egy-mástól a két »gondviselés« államférfi Taaffe és érdekcsoportja csak most készült megülni vezérének nyolczéves kormányelnöki jubileumát; a magyar kormánypárt ellenben már két évvel ezelőtt tulesett a 10 éves jubileumon!

— Az írók erdélyi kirándulása az óvációk s ünnepélyek hosszú sorozatává alakult. Az aradi napfényesen sikerült s méltó befejezése volt az irodalmi s művészeti estély, melyre a színház úgy megett, hogy még a zenekari helyet s a színpad hátterét is hallgatóság foglalta el. S az egyes számok után végéig hossza nem akart lenni a tapsnak. Az előadás utáni vacsorán a lelkesedés sok emelkedett toastban nyert kifejezést, a kiválóság-kivirradtig tartó tanczot pedig tüzzel járták. Másnap dévántól az ebéd. Az első nagyobb erdélyi városban, hol a kiránduló társaság megállt. A pályaházban az értelmiség élén Issekuz Antal polgármester mondott üdvözlő beszédet, melyre Váradai Antal választott szónoki hévvel, bensőségessé a diszében, az ujjonnan épült redoutében, kétszázán ültek az asztalok körül. Az első toasztot gróf Kun Géza mondta, elterve a vendégeket s utána a toastok egész sora következett Lakoma után megtekintették a hunyadmegyei muzeumot, hol Téglás Gábor főreáliskolai igazgató szolgált magyarázatokkal. Sokan a festői várromokat is fölkeresték. Este az irodalmi és művészeti előadás a dévai redouteba gyűjtötte a város és környéke egész értelmiségét s az előadó írók, művészek itt is bőven részesültek tapsokban, az estély pedig újra tanczozással fejezték be. Tegnap reggel Vajda-Hunyad-irándultak, hol a vasgyárat tekintették meg, ebédre pedig Piskóbe mentek, hol a földszített pályaházban zenével s Paule Iván és Ban János meleg szavakkal fogadták a vendégeket. A toastokkal fűszerezett lakoma után tovább utaztak Segesvárra, hol nem kevésbé meleg fogadás várt őket. Itteni megállapodásuk egyik célja meglátogatni a gyászos emlékü csatátér, melyen Petőfi Sándor hamvainak is nyugodniok kell. E kegyeltes alkalomra írta Váradai Antal ama lendületes költeményt, melyet ma lapunk élén közlünk s mely a »zerző érzéssel, meleg pathos-szal előadott szavaltában lelkesítő hatású.

— Bulgária. Bizonyára már, hogy a csár azt ajánlotta a szultánnak, szánja rá magát Bulgária és Kelet-Rumélia vegyes okkupációjára. A megszállásnak akkép kellene történni, hogy az orosz csapatok Bulgáriába, a törökök pedig Kelet-Ruméliába vonulnának be. E

katonai akció befejeztével a porta megbízottjának Szófiába mennie, a bolgár kormányt újból megalakítani és a fejedelemség állami viszonyait a berlini szerződés által létesített alapra visszavezetnie kellene. A porta a leghatározottabban ellenszegül e javaslatoknak, mindazáltal az ez irányban való tárgyalások tovább folynak. Szófiában a hálaisteni tiszteltetés után Kelemen éresek a következő beszédet tartotta: A bolgár nemzet lelkesültséggel fogadja a herceget mint fejedelmet, kinek fényes tulajdonságait — ismeri és kinek trónjára ért mindenkor készleendő vére ontani. — A herceg kétségkívül szintén ismeri népének tulajdonságait, miután kezébe vette e nép sorsának intézését. A bolgár nép erényei között a haladatosság is helyet foglal és azért a bolgár nép halálával van elterve Oroszország iránt, melynek felszabadítását és lételet között. Az éresek végül azon reményének adott kifejezést, hogy a herceg fel fogja ismerni, hogy miként kell a népet a haladatosság útján tovább vezérelnie. Ez esetben a herceg bizonyos lehet, hogy a nép trónja köré fog csoportosulni és annak erős támaszát fogja képezni.

Toncsév végre elfogadta a megbízatást az új kormány megalakítására és általában azt hiszik hogy feladatát megoldani sikerülni fog.

Klement metropolita beszédeben az a rész, mely az Oroszországgal való kibékülésről szól, a katonatisztek körében — elégtelenséget szült. Thielmann német ügyvivő azt az utasítást kapta, hogy míg a válság véget nem ér, Szófiából ne távozzék.

Daily News egy távirata azt állítja, hogy Oroszország felszólította a portát: küldjön egy orosz tábornok kíséretében egy biztost Bulgáriába, aki felszólítja Ferdinánd fejedelmet az elutazásra. Németország ezt helyeselte, a többi hatalmak ellene voltak.

— Újabb hírek. Franciaország is megszaktatá a diplomáciai érintkezést Bulgáriával s attól lehet tartani, hogy a többi nagy hatalmak követik e példát. — Szófiából a Timesnek azt sürgönyzik, hogy Anglia, Ausztria-Magyarország és Olaszország ottani konzulát mult vasárnap magánkialgatást kértek az új fejedelemtől, kitől azonbanban azon választ nyertek, hogy őket csak egyenruhában, hivatalosan fogadhatja. — Ennek következtése az volt, hogy a kialgatás elmaradt.

„Mondjuk ki az igazat.“ — Egy kis kritika-féle. —

Közösügyes állapotunk egyik roszdás kapcsolata a közös hadsereg.

Ha teljesen meg is felelné — a mint hogy nem felel meg — céljának, hivatásának; ha nem is volna vele — a mint ugyancsak vannak — bajaink, kellemetlenségeink, örökös sürölődésaink, még akkor is erő és visszariaszthatatlanul agítálnunk kellene az önálló nemzeti hadsereg létesítése mellett. A nemzeti létnék legbiztosabb jelei: a nemzeti nyelv és nemzeti hadsereg. A nemzeti szilárdságnak támasza a nemzeti vezényszóra hallgató, nemzeti tisztek vezénylete alatt álló, a nemzettel együtt érző, annak alkotmányára felelősséget vállaló hadsereg. Magyarországon századok óta egyedüli és mindig biztos védője volt a nyugatnak s legközelebb Ausztriának) is a török támadásokkal szemben, a magyar hadsereg állapította meg 6 századdal ezelőtt a Habsburg ház uralmát, a magyar hadsereg védte és erősítette meg másfél századdal ezelőtt a Habsburgok ingadozó trónját, s megmentette Ausztriát a szejjel bomlásától, és ennek a nemzetenek ma nincs nemzeti hadserege. Hát nincs-e nekünk — az unióban — nem anyi, de több jogunk hozzá, mint Ausztriának? Mert hogy a közös hadsereg mai állapotában érzelmeiben és szellemében: osztrák, az vita tárgyát sem képezheti. A hadügyminister, a tisztikar, a vezényszó, a szellem min osztrák. És ez már magában véve a monarchia gyöngeségének bizonyos jele. Az osztrák armádia kitűnősége — a tények beszélnek — a »Rückwerzconcentrirung«-ban culminál, a magyar az »előre« vezényszólt ismeri. Az osztrák sereg Európában mint »mozgó bagázsia«, a magyar mint vitéz sereg ismeretes.

Ha már most a külpolitikai dualizmusnak következtében együtt mennénk a tűzbe, mi képviselné ott a magyar nemzetet? a német uniformisba bujtató, német szóra abrikolt, s az osztrák hagyományos szellem által megmetyelvezett magyar fiuk semmiesetre sem! — legfeljebb ha az esetleges szegényből nekünk is kijutna.

Dehát mi áll tulajdonképen az ő álló magyar hadseregnek útja? a Gesantmonarchie eszméje? . . . Bizonyosra vehetik az osztrák

kok (az és a mi miniszterek is) hogy több sulya volna annak, ha az ellenségkel szembeállítható hadsereg létszámát így említenék: 330 ezer magyar és 460 ezer osztrák mint a hogy most hangzik 800 ezer emberről álló közös hadsereg.

Vagy talán a vezényszó különbözősége? Hát tulajdonképen azt se látjuk mi be, miért kellene nekünk veszélyes időben egyedüli támaszunkat, mindenkorhi büszkeségünket az önálló nemzeti hadsereget feloldoznunk, csak azért mert Ausztriának tetszik az ő nyelvet reánk ostromolni! A biztos védelem szempontjából nem sokkal célszerűbb volna-e annak a nemzetnek átadni a vezérszerepet, annak a nemzetnek szellemében szervezni a hadsereget, mely nemzet hadseregének rátermettsége mellett: Hatvan, Nagy-Sarló, Isaszeg stb. tanuskodnak szemben Königrätz és Sedan-nal? . . .

Hát arról szó sem lehet, hogy ők fogadják el a mi vezényszavunkat, a szervezésben a mi szellemünket. Pedig az előbb mondottaktól eltérte politikai és geográfiai szempontból egyaránt bizonyos, hogy miként Bismarck herceg mondta, »az osztrák magyar monarchiának centruma sulypontja Magyarország, az irányadó vezérszerepre a magyar nemzet van hivatva.«

Dehát az hiabavaló ábránd . . . legyen hát külön nyelv, külön vezényszó és külön hadsereg, mi akadályozhatja azt? Az egyöntetűség a működésben? Ez nem ok. Törzstisztekről föl kell és föl lehet tennünk, hogy nem csak anyanyelvükön, de a hozzájuk legközelebb álló művelt népek nyelvén is beszélnek. Ha van dualizmus, ha Ausztria Magyarország a közös ellenséggel szemben egymás oldalán van hivatva harcolni, legyen kötelező az osztrák tiszti karra nézve a magyar nyelvnek, a magyar tiszti karra nézve a német nyelvnek a ismerete, s akkor a különben kölönálló két nemzeti hadsereg egyöntetűen fog működhetni s ott lesz legalább hadseregünk, hogy az osztrákok baklövéseit helyrehozza a monarchia katonái becsületén ejtett csorbát kiköszörölhesse és az ő szokásos Rückwerzconcentrirungjait — mellével fedezhesse. Lám Napoleon francia, olasz és németekből álló vegyes hadsereggel is tudott győzni, hja, de a szellem a francia volt.

Felhozhat még, hogy pénzügyi calamitások is akadályozzák az önálló magyar hadsereg létesítését. Komoly állításnak ostoba, kifogásnak nevétségesen ügyetlen. Hát ki tartja fenn a közös hadsereget? Nem-e a közös arányban járulunk mi a közös háztartás (tehát benne van a hadsereg fenntartása) vezetéséhez? Miután pedig quota megállapításánál az adózási alap mellett a lakosság létszámát (ezzel pedig a hadkötelesek létszáma arányban áll) is irányadónak tekintik, világos tehát, hogy a mennyivel a közös hadsereg fenntartásához járulunk ugyanannyival az önálló magyar hadsereget is fenntarthatók. Ausztria fenntartana 460 ezer katonát — mint eddig, mi fenntartánk 340 ezret, a mint a hogy eddig is ilyen arányban járultunk hozzá, s a két állam hadereje együtt csak 800 ezret adna, csakhogy imponálóbb volna.

Dehát minek itt okokat, helyesebben hüvelykakat keresni, holott tudhatjuk — hisz megtanítottak rá — hogy az osztrákok részéről a célzatos, célirányos roszakarat, kormányunk részéről a gyámoltalanság, a megalománvásra kész szörnyű taktika áll annak útjába.

Pedig ha csak az utóbbi éveket vesszük, az a sok kellemetlenség sürölődés, nemzeti becsületünkben való gázolás mely ebből származott, eléggé meggyőzhettek volna corifeusainkat ennek tarthatatlansága felől. Egerben Seeman ezredes rongynak nevezte a magyar lo bogot és a sáróka tiportá, Dinstli és Rüstov Kolozsvárt a magyar zsurnalisztika egyik kiváló érdemeiben gazdag bajnokát Bartha Miklóst, nem személyes gyűlöletből összakaszabolták. Miskolcz mellett egy földirtókat a szeria lopáson rajta csipet tiszt lészort; Góczel, mert oda nyilatkozott, hogy a magyar nemzet ellen kardját nem használna, kardbolyjától megfosztották; Janszky a magyar nemzetet legszentebb kegyelvébe sértegte meg, s mind-ezekért soha sem kaptunk elégtételt, sőt ellenkezőleg mind e garázdálkodók — előléptének — hiszen kész érdem az a magyart végig sérteni! Hát ez a hadsereg vedne meg bennünket, erre biznók a nemzet létét, becsületét? . . .

Dehát a miniszterelnök, valahányszor a törvényhozó testület elégtételt szerzést végeztet hozzá fordult, azzal a nála chablonszerivé vált sophismával felelt mindig: a magyar nemzet becsülete sokkal magasabb nálam, semhogy oly csekély ember megsérthetné.

Hát semmivel sem bizonyítható volna jobban be, hogy a közös hadseregben a ma-

gyar nemzetnek semmi része sincs, mint ezen „elégítélással.“ Tudjuk hogyha külföldön, tehát reánk nézve idegenben valaki sértőleg nyilatkozik felőlünk, oda se nézzünk neki; hiszen mi is eleget szidjuk Oroszországot, azért senki se bánt minket érte; ám ha magyar ember nyilatkozik így a magyar nemzet, a magyar koronás király felől, nyomban a nyakába zudulna a per.

Ha tehát nekünk a közös hadsereg bármely tagjának a nemzet becsületén ejtett sértését fel se kell vennünk a miniszterelnök szerint, jele annak hogy ő is idegennek tekinthető. — Azt hisszük ez világs.

Tehát nagy politikus, meg nagy képtel diplomata urak, a kik oly körültekintők óvatosság, mindent számításba vevők, számoltak-e azon eshetőséggel, a mi nálunk csak idő kérdése lehet, ha egyszer bármely okból oly conflictusok származnának Austria és Magyarország között, melyek mint 48 ban csak a kard éle által volnának megoldhatók? talán bizony a Krieger-minister megosztja majd szépen a közös hadsereget, s az egyik felét ideadja nekünk? bizonyosan erre vall azon eljárás is, hogy azon ezredeket, melyek magyar ajku legénységűek állanak Austria határszéli tartományaihoz helyezik el! Pedig hát a mi pénzünkért, a mi vérünkért csak talán volna jogunk a saját bőrünket is biztosítani. De hát minek, hiszen megmondta a k. k.-ból honvédelmi miniszterrel vedlett br. Fehérvári, midőn az egyetemi ifjuságnak nála járt küldöttsége a magyar ifjaknak magyar nyelven való vizsgálatát kérvényezte „hogy még szóba hozni sem merem!“

Rónay Imre.

KARCZOLATOK.

(Cso je to...? — Mi lesz akkor? — Koburg és Bulgária. — Ajánljuk Tiszát. — Tiszta Kálmán azt üzenté...)

4.600.000 forintot adunk a királynak udvartartásra és nincs — udvartartás.

Bacsucsi (és nem Babucsi, a mint tegnapielőtt írta vezércikk irónk) egy nemzet azonban, a mely szavaz, szavaz és szavaz, fizet, fizet és fizet, aztán nem kap érte cserébe semmit. Még szegény Csana ádi bátyánkat is megengedték buktatni, a ki pedig ugyan ajánlotta, hogy a takarékoskodást a civilisták kezdjék meg.

Az egyszerű tót ember is azt kérdezte a magyar gazdától, hogy:

— Cso je to — marhatartás?

Cso je to — udvartartás?

Még össze sem ült az országgyűlés, már is előre veti az árnyékát.

Imé az új „rendjelvény“, melyben ki van fejezve az osztrák-magyar összbiradalmi eszme, mi lesz még akkor, ha a parlament összeül? Az a nagy többség, a melylyel Tiszát

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Marilla-völgy.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Mikor az én debreczeni ismerősöm, nagypéterfia-utca egyik legtagbaszakadtabb szülőtte, nagy lelkendezve fölerkezett velem a Marillavölgy egyik legjártabb magaslatára, a Deák Ferencz-csucsra s szénézett a szemhátáron, melybe beleésett egy darab magyar alföld, egy darab Duna, egy darab Szerbia s rengeteg darab fenyves hegység, így kiáltott fel:

— Öcsémuram, mégis csak fene egy dolog ám — az a természet!

Pedig az én urambátyámnak, amint ő mondta, nem „pászol a gusztusához“ a girbe-gurba föld. Negyven esztendeje tapossa a lapos földet s most volt először olyan terepmon, melyen garádics nélkül is magasabbra jut az ember még a debreczeni nagytemplom tornyánál is. Olvadt is rajta a jóféle civizisháj, míg megszokta a hegymászást. De most oda sem néz a fáradságnak s mint a fenti eredetben visszaadott felkiáltás mutatja, nincs nála lelkesebb bámuloja a hegyvidék szépségének, mely itt, Marillán imponázás, bámulatos vonásokban gazdagabb, mint bárhol.

Gyönyörű egy vidék ez. A hatalmas fenyőerdők haragos zöld színe északi jelleggel ruházzák fel a hegyi tájat; míg a klíma enyhe szelidsége, a fensíkok dus tarka flórája a délvidekre emlékeztetnek.

Marilla völgyben így egyesül az északi vidék imponáló szépsége a dél enyhe bájával. A levegője is ilyen szerencsés keverék; hűs, a nélkül, hogy éles lenne s langyos is, a nélkül, hogy a középső hőfokot túllépne.

Aztán ez a marillai fenyőerdő!

elláttuk, majd megszavazza a Reichstrathba való bemenetelünket is.

Koburg Ferdinánd ur is élénkelheti a muszka felől, hogy:

Ki akar, betakar, F... e tudja, mit akar?

A szent-istvánnapi „Segítség“-ünnepen okvetlen győzött volna a hosszú-orrok versenyében lévén nagyobb szagló műszere még a Pulszky-familia orrainál is — és ime, nem tudja megszagolni, hogy mi büzlik Bulgáriában!

Koburg Ferdinánd nem kap miniszterelnököt.

At kell oda költöztetni Tiszta Kálmánt. Majd alakít az miniszteriumot, ha kell — muszkapártit, ha kell másfelet.

Aztán megmarad miniszterelnöknek, amíg csak nem kergetik el — bottal.

Tiszta Kálmán azt üzenté...

Tiszta Kálmán azt üzenté, Szaportul a regimentje, Ha még egyszer azt üzeni, Nem lesz öket mivel k... ni, Eljen a h a s a!

Esik rendjel karikára, Mamelukok gomblyukára; A hány rendjel esik rája, Annyi korbács szálljon rája, Eljen a h a s a!

Gili Balázs

HELYI HIREK. Kossuth Lajos névésteje

Kossuth Lajos nagy hazánkfiaánk névéstejét szépen, lelkesen ülte meg Debreczen közönsége; alig volt ház, vagy társas-összejövetel, a melyen nem emlékeztek volna meg a magyar szabadságharcz dícső alakjáról, kihez és legnagyobb napjához, ápril 14-ehez inkább közeledünk, mint távozzunk. Ugy látszik, hogy 1848 és 49 nem t e g n a p volt, hanem hol n a p lesz. Országserzte oly lelkesen ülték meg tegnap Kossuth Lajos névnapiját mint eddig még soha s e tudat bizonyára jól fog esni a nagy számból. Honfiumi bánattól sajtó szívének.

Papp György ur czegléd-utcai vendéglőjében, a fő találkozó helyen, szintén oly sokan gyűltek össze, mint eddig egy évben sem. Jelen voltak Szabó Károly, bihari esperes, Takács, abádi lelkes, Szabó József, honvéd tőrszörvos, dr. Ozory István, akadémiai tanár, Beke Mihály, árvaszéki elnök, dr. Kocsár Gábor, ügyvéd, Maróczy János, p. u. titkár, Száicz és Csabai szabolcsmegeyi földbírtokosok, Meyer Ferencz, Boross Sándor és még igen számosen. kik a vendéglő udvarát és összes helyiségeit megtöltötték. Jelen volt az iparos ifjuság dalárdája is, melynek lelkes ifju tagjai hazafias dalokat emeltek az est

Érdemes vele bővebben foglalkozni. Elmondhatni, hogy Isten áldotta találmánya a enyőerdő. Pedig aki először lép belé annak összeszorul a lelke valami névtelen aggodalom nyomása alatt. Amennyi a vídamság, elelenség, tarka pompa a lomberdőkben: annyi a buskomoly, nyugodt egyszerűség fenyő erdő karakterében.

A mértani egyenességű, magas, szürke törzsek a göthi-templom sugár oszlopaira emlékeztetnek. A napfény halványára enyhülten jut keresztül a tülelű fakoronán, mintha csak csucsves ablak sárgára festett üvegei szűrnek át. A fényfoltok visszaverődnek a szürke talajt itt-ott elborító klematisz kerek kemény, apró, fenyves levelein, a miket olyan könnyű templom talaj mozaikjának nézni. A levegő ugyanolyan hűs, mint a templom hajójában s fanyarkás mézga-illata ugy hasonlít a tönjenszaghoz.

Az első benyomás inkább lesújtó, mint fölemelő. Az ember úgy érzi magát az ünneplés, komoly fak alatt, mint a bűnös, a ki nehéz bűnökét levelezekleni lép az isten házába és nem igen bizik ügye sikerében.

Ha aztán megismerkedünk a fenyő-erdő belső világával: ugy találjuk, hogy tele van élettel és meg van neki a maga sajátzerű, változatos pompája...

Az erdő bohókás clown-ja, a fekete mokus, mintha csak fizetésért csinálna, ugy el mókázik fejtük felett a tülelves ágakon. A sűrű bozótból őzike dugja ki karcsu nyakát s reánk veti fekete gyémánt szeméit s miután nem olvas le képtünkről ellenséges szándékot nagy kényelmesen átsétal az uton. Még egy szer visszanez reánk bucsuképen — olyan videm bizalommal, hogy csaknem lesütjük szeméinket szegyenletünkben — a rra a gondolatra hogy tegnap özpecsenyét ettünk. Az er-

hangulatát, elnököl közöttük a népszerű és kedvelt B á n k i bácsi. Közbe pedig jó zene kar huzta a Rákóczi* és a Kossuthnótát. Az egyenruhás régi honvédek Sebess György, honvéd egyleti alelnök vezetése mellett jelentek meg. Ugyan ő nyitotta meg a pohár-köszöntők sorát, éltetve az est hőseit, Kossuth Lajost. A harsogó éljenek elhangzása után Tóth László tan. és szerkesztő indítványozta, hogy — mint rendesen — a társaság táviratilag tudassa törhetlen hűségét és ragaszkodását Kossuth Lajossal. — Gyűjtés rendeztetett a távirat. költségeire, melynek maradéka, — elég tekintélyes összeg — a debr. 48—49 es honvédegylet pénztára számára adatott által. A távirat mely még azon este elindított, így hangzott: „Kossuth Lajos kormányzó urnak, Courmayor, Olaszország Az élő legnagyobb magyarunk, az 1848—49. korszak legdicsőbb alakjának, üdvözlétet küldenek debreczeni hívei.“ A jökevény még hajnalban is együtt tartá a 10—200 főre tehető társaságot. Pohárköszöntőket mondottak köztben Gáspár Imre szerkesztő, Vadon Sándor, szerk. és ügyvéd, Brassai Károly, az itt időző galaczi missionárius és mások. Egy tehetséges ifju, Imrei Árpád pedig a következő költeményét szavalta el tetszés között

Az ő napja e nap, az övé egészen, Aki itt vett lakást szívünk belsejében, Akit, míg élt-től zsonganak az erek, Magunknak vallunk, mindannyiunk szeret.

Édes szabadságnak ihlett prófétája, Nagy neved áldani jövünk össze mára, S nem lesznek ajkaink, nem, szentségté emné, Nincs egy se, neved, mely hiába fölvenné

Nagy neved áldani, felbuzdulni rajta, Arczra leborulni bánkóndi sohajta: Mért nem vagy itt köztünk, buzdítva ha küzdünk,

Betölteni híven honfiumi tisztünk

Távolság korlátit omoljatok össze, Fényes szárnnyát lelkünk arezodon fűrössze, Legyünk ott lélekben, légy te itt lélekben: Bus vizagztalásunk hadd találjuk ebben!

És el a remény még, hogy meglátjuk

Annyi bánat melyen keresztüljárhatt, De, melyről nem tűnt el, nem tűnhetett még se A szívnek jósága, a lélek fensége

És el a remény még: kelünk még mi

Bár kezünkben bitang armány kicsavarta, Hamvából a phönix kel ki megifjulva, Független Magyarhon t látsz te még itt ujra!

És el a remény még: te vezetessz ott

Kinek szava eddig, áldott, korholt, intett, Zengésére sírok virágit kikelnek, Elrejtett vágyai millió kelnek.

döméléből kihallatszik a vadgalamb érzéki bugása, amint pásztorórára csábitja párját. Szanaszét a bokrok között a mátyás-madarak adják tovább ostoba, rekedt hangon az erdő legujabb pletykáit. A fakopáncs nem ér rá odahallgatni az üres mendemondára: azt a toronymagas törzsét kell végig kopácsolnia, hogy kiegészüljön a fakéreg oltalma alá menekült férgeket. A gyökerek közül az erdei egér dugja ki fortélyos ki pofácskáját. A gyalog ösvényen egy csigabiga tereget hosszú, ezüsthény szalagot.

Akármiyen buskomoly is a fenyőerdő: nincs pompa nélkül a toillette-je. A lomberdő ragyogó pazar fényüzése mellett a fenyves ugy öltözködik, mint egy özvegy asszony, aki már lemondott az élénk, vidám színekről, de még mindig elegánsan érdekes az ő választékos egyszerűségében.

Az alapszín a szürke, az a határozatlan, bágyadt szürkeség, mely oly megnyugtató a szemre. A diszító színek ezen a lágy alapon mind olyan elmosódottak, gyöngédek. A mohának puha aranyzöldje az esőtől tisztára mosott szürkésfehér gránittrétegen, a bronzbarna zuzma az ezüsthótos törzseken, a páfrány, mely olyan üde az árnyékban s olyan bágyadt a színeben, a sok sápadt gomba a dus televény színén: ezek mind olyan tartózkodók az ő színeikben s ugy beelőlvadnak az erdő puha hátterébe.

Ugy megszerettem ezt a nem cifrázkodó s egyszerűségében annyira rokonszenves erdőt, mely ha szebb is lehetne, de jobb semmiesetre. Ami engem illet, ki nem fogok jósága dicseretében.

Én nem csodálom, hogy olyan buskomoly ez a fenyőerdő. Ha lelke van, az b'zonyára megessett azon a sok szomorú emberen, akik végig köhéscselik, sántitják kerekesek székük az árnyékos utakat s ugy néznek föl a sudar fenyőszárra, mint a pusztabeli zsidók a

Letűnt a szabadság a lenyugvó nappal, Elhozta minékünk a pirkadó hajnal. Pirostra a hajnal ha befesti verünk: Szabadság napjának szép fényben élünk.

E n a p o t megérned engedje az Isten, Jártodban-keltedben e czéla segitsen, Mely fényét te töled, nagy lelkedtől kapja: Ez lesz, ez a nap lesz K o s s u t h L a j o s napja!

* A debreczeni ev. ref. főiskolában az 1887—88-ik iskolai évre a beiratások szeptember 1—8 napjain történek, szeptember 9-én pedig délelőtt 8 órakor, a tanév ünnepléses istentisztelettel megnyitattik. Felvétel és beiratás végett a főiskolai házmagyi hivatalban kell jelentkezni, a hol az illetők megkapják a további utasításokat. Beiratási díj 2 forint, tandíj a nem jótéteményes joghallgatókra nézve félévenként 12 frt és a főiskolai kórház alapjára 50 kr; a jótéteményes joghallgatókra nézve félévenként 6 frt és a főiskolai kórház javára 50 kr; ezen 50 krajczárak a második félévben nem fizetendők; a hittanhallgatókra nézve félévenként 6 frt. — Ezen kívül minden a főiskolába járó tanuló éenként 10 krt fizet tisztogatósi díj fejében. Bentlakási díj fejében egész évre 8 frt fizetendő, melyből 6 frt az első félév elején; 2 frt pedig a második félév elején fizetendő ki. Táptízeti pótdíj havonként 4 frt. Ezen díjak előre fizetendők. Pót és javító vizsgák szeptember 2—3 napjain, a joghallgatók alap és államvizsgálatai pedig szeptember hó első felében fognak megtartatni, melyekre bezárólag szeptember 4 ig delig kell jelentkezni. A z a k a d e m i a i i g a z g a t ó s á g.

* Sóstói nyári táncvigalom. Fényes nyári vigalomnak volt színhelye folyó augusztus hó 20-án az u. n. konyári sóstó, hol a „Házasulandó fiatal emberek“ rendeztek a tűzkárosultak javára nyári táncmulatságukat. A közeli sőt a távoli vidékekről is képviselve voltak itt ugy a legszebb hölgyek, — mint a „romlatlan kedélyű ifjuság“. — Nem udjuk azért, — mert a mulatság czime messzetekint a jövőbe, vagy nem ezen okból, — de általában volt a jökevény, — s még reggel 7 órakor is tüzes csárdást táncolt az ifjuság a Magyar testvérek kintőni zenekarának játékán! Az oroszán rész az érdemeikből, melyek e mulatságot a legszebb emlékek közé emelték, — kétségtelenül Fráter Akos urat illeti, ki a siker elérésének biztosítása szempontjából hol Debreczenben, hol Konyáron, hol Nagyváradon volt látható intézkedések teteje végett, gyors paripáján! De fáradaimat megfelelő siker is követte! Olyan fesztelen jökevény uralkodott a valóban legválogatottabb közönség körében — hogy sok sebzett szív ifju maig is örömkönyveket sírva emlékezik e kedves estekre! A jelen volt hölgyek névsora a következő: Leányok: — Mándy Erzsike (Szinyér — Vár-alja) Fráter Viola (Vértes) Fráter Erzsike (Almosd) Fráter Kata (Er Semjén) Fráter Gizella (H-Pályi) Péczeli Erzsike (Vértes) Csapó Gizella (Földes) Fényes Gizella (N-Várad) Barothy Kornél (Földes) Noszlopi Elvina (Csokaly) Szláv Sarolta (Budapest)

rézkigóra: enyhülést, megszabadulást várva attól. És ez a jóságos erdő könyörül rajtuk. A saját lelkeiből lehel belejük, illatos, elel-erős, tiszta lelkéből melytől a lusta vér firiss csörgedezésnek indul, az elernyedt idegek följangnak, a szabálytalanságokra vetemült szív visszatér a rendes taktushoz, a tompa agyvelő ruganyossá válik, a sötét életunalom éjszakája pirkadó reménynyé hajnalodik.

A modern élet, ez a zugva, bőgve működő kolozsális gyár, annyunkat tesz benná, beteggé. Addig robotoljuk a ránk kivetett gyári munkát, míg egyszer csak verejtékbe, verbe fűrödvé rogyunk össze a munkahelyen.

A gyár tovább zakatol. Az összeesett munkás fájdalom nyögését nyomja a gép dübörgése. A megüresedett helyre más lép. A munkaképtelen, nyomorult pedig kívánszorog az emberpusztító fábrikából, odatámaszkodva anyjához, a természethez, raborul a kebelére, elpanaszolja annak, hogy milyen czudarul bánt vele az élet s ker: gyógyítsa meg, adja vissza erejét, hogy ismét visszamehessen az elhagyott munkahelyre — verejtékzni és talán ismét tönkremenni.

Itt, Marillán, eddig sok száz ember talált az idén is enyhülést, javulást. A vidék szépségének messze földre elhatott hire, a tudományáról s lelkiismeretességéről ismert fűrődörvos, Hoffenriech, jó hangzásu neve, az aránylag olcsó élet a legtávolabbi vidékekről idevonzza a beteg emberiséget. Különösen a mell és tüdőbetegek sietnek ide tömegesen s nagyon elfajult bajnak kell lennie annak, a melyen egy hathatós marillai kúra sem tud kifogni. Az ilyen esetek ritkák, ellenben az itt egészen közönséges dolog, hogy idehoznak egy beteg embert, a kit keresek széken kell sétáltatni, de alig telik el a hat hét, a béna ember megszökik a káros székéből s szendvedélyes hegymászóvá képezi ki magát. Jelenleg még javában áll a fűrőd-évad,

Bóni Csani Bides Csapó (Deés) Alber özv. né (Noszli) (Köb) recsk (Almo) hisszü hevese azon zulas galom vóre a jelené gon, n számol összeg város tiszánt 22-én tetetik umba kekre dik ki zött és kihirdé és VI-osztály nem ér vethető hogy a nal fize menyek 1-80 n eről a folyamom umi igg jelentju sógor, trisv 23-án é dog ház vedés boldog utcai kath. eg utcai s Az enged. e. 9. 9. tatni. Me ösmerőse get báná 1887. au dogultna Petrisyn és férje verek és kéré! * I az iparos április 1 szeptemb óráig a f mely, a szeptemb olyan eny májusban. Mas apostolok levegő elő folytonos annyian é folytonosa tele. — Idejé hozzá nő vidékhez. is, a ki pe hogy csak egy csomó hetne haza nagypéterfi S ne res mezejét a tábornok szabadság vérfagyasztó verbe borít küzdelem n egymás ellen nak örve a s engés a h kiontott vér A Dun menhelyre t ben tölté el markban ke A haro otthonuk. S e cs

ANTIQUARIUM

Alulírott ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe

antiquariumát

olcsó és használt iskolai kézi ugy közhasznú és becsü könyveit stb.

JUTÁNYOS ÁRBAN.

Minden az antiquariumhoz tartozó ilyenmü könyveket stb darabszámra és tömegben megvásárol a legmagasb árért.

Gimnáziumi tankönyveket minden időben vásárlók.

Tisztelettel:

HARMATHY PÁL,
antiquár.

Uzlethelyiség: Fűvészkert-utca.

Kegyelet a régiségeknek

ÓDONSÁG

HASZNÁLT KÖNYVEK

Liebig
Company-féle
HUSKIVONAT

10 aranyérem és díszoklevél.

Csak akkor valódi, ha minden doboz arthegye amellekelt névalírással van ellátva két nyomásban.

A „Liebig Company“ központi raktárhelyisége az Osztrák-Magyarbirodalom részére:

Berek Károly, osztr. csász. kir. udvari szállítónál, Bécs, I., Wollzeile 9.

Kapható továbbá valamennyi nagyobb fűszer-csemege és gyógyfűszer kereskedésben, valamint, minden gyógyszerárban.

Eladó kávéházi butorok.

Alulírott nál Szegezen a következő még alig használt butorok, akár összesen, akár egyenkint is eladók: u. m. **2 tekeasztal** (Knill-féle) felszerelve, **20 márvány asztal**, **4 faasztal** (fényezett).

2 igen nagy és 2 kisebb tükör, egy igen diszes pénzár, **alpacca kalaptartók**, **alpacca, üveg és porcellán-edények**, ablakhoz és ajtóhoz való **drapériák**, **5 finom plüsch kanadé**, egy igen nagy **jégszekrény**, **takarék-tűzhely**, **kávédaráló és pörkölő**, **100 drb nádszék** és még több itt elő nem sorolt tárgyak.

Az összesnek ára 1200 ft.

Szege, 1887. augusztus 17.

Gelberger Fülöp.

A magyar ipar életrevalóságát

leginkább az bizonyítja, hogy oly elismert jóságú termékeket képes létrehozni, mint a

LENCK-KÁVÉ,

mely illat és az alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében **főülmulja** az összes, eddig ismert kávépótlékokat s nem drágább, mint a legjobb külföldi pótkávék.

Lenck-kávé kapható minden fűszerkereskedésben - a hol még nem volna, vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje, mint

magyar gyártmányt.

Solid ünnepi ajándék.

Csak is 4 frt. 50 kr. osztrákértékben.

Ez áron adunk, mátol fogva egy étel-garnitúrát, az igazi cs. kir. és egész Európára nézve szab. dalmazott pshenix-ezüstből; örökké és mindig fehér marad, mint a 13 karatos ezüst, cs. kir. szabadalommal látott posta-dobozba csomagolva, áll hat db asztali késből, beforrasztott acél pengével, 6 db evőkanálból, koronával, 6 darab evővillából, egy darabból és koronával, 12 kávéskanál koronával, asztali esőngetyű, a legfinomabb gravírozásokkal; mind a 31 darabot egyszerre vásárolva, 4 frt 50 kr.-ban o. é adunk, minden világ részbe való szétküldés cs. kir. postai utánvétel, vagy pedig az összeg előleges beküldése mellett történik. Szíves ajánlatok intézendők B. Balzac, Wien II, untere Augerstrasse, központi-kiadó-hivatal.

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.

Ajánlja magát mindentéle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;

elvállal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat; díszműveket arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélkül, a legjutányosabb árbán eszközöltetnek.

A papir gyári árbán számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkiut ötször megjelenő „DEBRECZEN“ cz. hirlapban legolcsóbban számítva közléteszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

KITÜNTETÉS
SZEGED
érdem éremmel
1876.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVAR
ezüstérem 1879.

KITÜNTETÉS
LONDON.

Díszoklevél
1871-ben.